

O lege fundamental falsă: noua Lege a Educației—„România educată”

Mircea Platon

I. Observații preliminare/cadru. Premise

Proiectul de Lege a Învățământului Preuniversitar elaborat de MEC în conformitate cu programul „România Educată” și propus spre dezbateri publice în perioada 13 iulie - 24 august 2022¹ este marcat de următoarele deficiențe grave:

1. Nu este rezultatul vreunei comenzi sociale de reformă a învățământului exprimate clar și venind din interiorul societății românești.

Reforma continuă a școlii românești, începută acum 30 de ani, a dus la scăderea calității sistemului de învățământ național, la coruperea și deprofesionalizarea lui, la refugiul multor familii în forme de învățământ privat și la cererile tot mai frecvente și legitime de a fi legalizată școala acasă (*homeschooling*). Acestea sunt fenomene clare, cărora atât statisticile cât și cunoașterea situației concrete, de pe teren, le confirmă consistența și amploarea.

Prin urmare, din ce în ce mai mulți cetățeni ai României au început să ceară nu o nouă reformă, ci o contra-reformă a sistemului de educație, o revenire a lui în zona școlii clasice și o scoatere a lui de sub zodia nefastă a „reformei continue” operate de experți anonimi și de instituții internaționale. Nu există nicăieri, nici în proiectul de lege, nici în expunerea lui de motive, nici în programul „România educată”, vreo recunoaștere a acestui curent de gândire legitim, semnificativ și sănătos și vreo încercare de a negocia în chip democratic cu reprezentanții lui. Ca atare, și prezenta lege apare ca o impunere de sus în jos, tehnocratică și despotică, a unui program de reforme croit aiurea, în interiorul unor instituții de minimă legitimitate democratică și prea opace pentru a le putea fi evaluată la lumina zilei expertiza.

2. În „Expunerea de motive” a prezentei legi suntem informați că rațiunea de a fi a legii este de a ajuta la aderarea României la OCDE: „Prezentul proiect de lege este conceptualizat astfel încât România să aibă un cadru legal care să susțină procesul de aderare al României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)”².

---

¹ [Proiect_Lege_invatamant_preuniversitar_Ministerul_Educatiei_2022.pdf](#)

² https://www.edu.ro/sites/default/files/fisiere/Minister/2022/proiecte_legi_educatie_consultare_publica/invatamant_preuniversitar/Expunere_motive_proiect_Lege_invatamant_preuniversitar_Ministerul_Educatiei_2022.pdf

Lucrul acesta înseamnă că:

- a) **Centrul de greutate al acestei noi reforme cade în afara preocupării pentru învățământul național, școala este reformată din motive conjuncturale, de oportunitate politică, după norme și interese care nu sunt specifice școlii.**
- b) **Școala este reformată acum de aceleași organisme care au reformat-o și în ultimii 30 de ani**, când OCDE a fost, alături de Banca Mondială, unul din marii furnizori de reformă a educației în România.

Într-adevăr, în 2003, un raport al Băncii Mondiale [„Report No.: 26225”, intitulat *Project Performance Assessment Report Romania. Education Reform Project (Loan 3724RO)*], ne spune că acesta este primul raport de evaluare efectuată de către OECD a unui proiect de reformă pe scară largă a învățământului încheiat cu „succes” într-o economie de tranziție. „Succesul” programului de reformă implica atingerea obiectivelor, care au fost: „creșterea calității” învățământului primar și gimnazial și „creșterea eficienței” administrării banilor publici în educație. „Report No.: 26225” evidențiază și că la „succesul” acestui program care în doar cinci ani a schimbat manualele, programele și orientarea învățământului românesc au contribuit decisiv cercetătorii de la Institutul de Științe ale Educației: „Pentru proiectul vizând învățământul preuniversitar, un grup de membri cu mintea deschisă de la Institutul de Științe ale Educației au luat frâiele procesului de reformă care viza componentele legate de instrucție și l-au dus la îndeplinire cu mare sârg”³.

Reforma sistemului de educație din România a avut și are un extrem de pronunțat caracter ideologic, scopul ei nefiind îmbunătățirea calității învățământului – lucru care tocmai de aceea nici nu s-a întâmplat și nu are cum să se întâmple –, ci alinierea României la anumite standarde ideologice chiar cu prețul sacrificării învățământului românesc. Să luăm, de exemplu, raportul *Reshaping Education for an Open Society in Romania 1990-2000: Case Studies in Large Scale Education Reform*, ai cărui autori sunt Dakmara Georgescu, la acea vreme specialist al Fundației Soros pentru o Societate Deschisă, și Eugen Palade, care între 1995 și 2002 a condus, la Banca Mondială, Project Management Unit (PMU) ce s-a ocupat de *The Education Reform Project din România*.

---

³ „The Education Reform Project (often referred to as the «preuniversity project») was to be implemented in five years in the country’s 42 counties and bring about a complete reform of the educational system in grades 112. It would finance textbooks and supplementary materials, equipment, computer hardware and software, technical assistance, external and local training, preparation of studies, and nonsalary operating costs. Its objectives were to: (a) update and improve quality of basic and secondary education by strengthening curriculum and teacher training, assessment and examinations, and textbook quality; and (b) develop and introduce measures that will increase efficiency in the management of public resources for education [...] For the preuniversity project, a group of innovatively thinking staff members from the Institute of Educational Sciences took charge of the instructionally related components and energetically carried them out.” (World Bank, „Report No.: 26225”, 2-3).

Din acest raport aflăm că „scopul reformei învățământului din România a fost acela de a remodela educația din România în acord cu valorile și principiile unei societăți deschise”. Prin urmare, reforma continuă inițiată în anii '90 și continuată în anii 2000 a urmărit să transforme școala în instrument de schimbare socială („transforming education into an instrument for social change”), adică de inginerie socială. Raportul afirmă că, în ciuda stării economice precare, reforma educației a fost un succes și, de aceea, „experiența României ne oferă un exemplu excelent de reformă a educației în conformitate cu valorile și principiile unei societăți deschise”⁴.

Într-un mai recent raport, întocmit tot de OECD în 2017 (*OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Romania 2017*, Paris: OECD Publishing, 2017) se precizează că, la acea oră, România trecea printr-o a doua reformă a sistemului de educație, după cea din 1998. Motivul acestei reforme? Simplu: au trecut deja două decenii de la precedenta reformă. Cine se ocupa de reforma din 2017? Aceiași specialiști de la Institutul de Științe ale Educației⁵. Institut care tocmai își recapătă statutul juridic prin această ultimă lege a educației⁶.

3. Cu alte cuvinte, reforma actuală este făcută de aceleași instituții internaționale și ale MEC (cum e cazul Institutului de Științe ale Educației) care au făcut și precedentele reforme, declarate la vremea lor niște mari succese. Acum însă, ni se spune chiar pe pagina Partidului Național Liberal, partidul Președintelui K. W. Iohannis și al Ministrului Sorin Cîmpeanu, că este nevoie de schimbarea legilor educației „pentru că sistemul actual este unul învechit care nu mai produce efectele dorite” și „pentru că,

---

⁴ „The overall goal of the Romanian reform was to reshape education in accordance with the values and principles of an open society” (Dakmara Georgescu, Eugen Palade, *Reshaping Education for an Open Society in Romania 19902000: Case Studies in LargeScale Education Reform*, Washington, DC: World Bank, Country Studies Education Reform and Management Publication Series Vol. II No. 3, December 2003, 1).

⁵ „Romania is reforming its primary and secondary curriculum for the first time in almost two decades. Apart from some minor changes, the curriculum currently in effect in Romania has remained unchanged since 1998. This work is led by the IES, who have developed the overall framework for the new curriculum and are coordinating the development of the new curriculum for each grade and domain. The rollout of the new curriculum started in 2012 with the Preparatory Grade. By the end of 2015 the new curriculum had been implemented up to and including Grade 4, and the lower secondary curriculum will be progressively implemented, starting with Grade 5 in the academic year 2017/18.” (Hannah Kitchen, Elizabeth Fordham, Kirsteen Henderson, Anne Looney and Soumaya Maghnoaj, *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education: Romania 2017*, Paris: OECD Publishing, 2017, 49)

⁶ „Art. 104. (1) Se reorganizează Centrul Național pentru Politici și Evaluare în Educație și se înființează Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare și Institutul pentru Științele Educației, prin preluarea activității și structurilor specializate de la Centrul Național pentru Politici și Evaluare în Educație, care se desființează. (2) Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare și Institutul pentru Științele Educației nou înființate preiau, pe bază de protocol, activitățile Centrului Național pentru Politici și Evaluare în Educație și se subrogă, în toate drepturile, obligațiile, contractele, deciziile de finanțare, ordinele de finanțare, acordurile și litigiile instituției, structurii sau activității preluate, inclusiv prin preluarea tuturor bunurilor mobile și imobile aflate în administrarea sau, după caz, în proprietatea acestuia.”

În ultimii ani, rezultatele sistemului actual au nemulțumit întreaga societate, iar analfabetismul funcțional a rămas constant sau chiar a crescut, ceea ce duce, evident, la rezultate slabe în materie de învățare relevantă”⁷.

Așadar aceleași instituții care ne-au făcut, prin reforme continue, un sistem de educație „învechit”, „irelevant” și care produce analfabeți, ne vor mai face încă o reformă a educației în urma căreia totul va fi bine.

În aceste condiții, de sfruntată iresponsabilitate, de lipsă de transparență și de lipsă de consecințe pentru cei care ne-au dăruit, la capătul a zeci (sute?) de milioane de dolari investite în reformă, un sistem de educație pervertit, care dăunează României, **nu se poate susține în mod rațional niciun proiect de lege a educației care nu vine cu autori clari, cu nume și prenume, care să asume eventualul eșec și consecințele acestui eșec.** Copiii României nu pot continua să fie jucăria sau cobaii unor experți anonimi care, din interiorul unor structuri netransparente și care nu dau socoteală democratică, operează iresponsabil pe sistemul de învățământ din România.

Actualul proiect de Lege a Educației nu poate fi rodul a 12.400 de persoane, așa cum pretind Președintele Iohannis și Ministrul Cîmpeanu, pentru că atunci ar fi nu lege, ci folclor. Or, actuala lege nu este emanația sufletului colectiv al neamului, ci a sufletului mercenar al unor tehnocrați și pseudo-experti pitiți în instituții plătite din bani publici dar care nu răspund în vreun fel în fața celor care le susțin activitatea prin impozite și datorii publice și ai căror copii le suportă consecințele amatorismului și, până la proba contrarie, conflictelor de interese.

Trebuie să cerem:

1. ca actuala lege **să poarte numele** și prenumele experților care au conceput-o;
2. ca acești experți din cadrul MEC/Institutului de Științe ale Educației **să completeze declarații publice de avere și de conflicte de interese** (pentru că educația este „big business” și se fac bani frumoși din afacerile cu educația și pe spinarea copiilor);
3. ca autorii legii **să asume responsabilitate profesională** pentru rezultatele ei.

---

⁷ <https://legile-educatiei.pnl.ro/?path=decalogul-motivelor>.

II. Observații punctuale

În aceste condiții, devine extrem de clar de ce actualul proiect de lege a educației a fost criticat de către asociații de părinți, grupuri de profesori⁸, oameni politici, oameni de cultură, profesori universitari⁹ și pedagogi¹⁰. Criticile au scos în evidență orientarea greșită a legii, modalitățile în care ea va contribui la agravarea eșecului școlar, cultural și economic al României, la erodarea, de fapt, a poziției națiunii române în cadrul statului național-unitar român și al Uniunii Europene. Toate obiecțiunile din textele de mai sus referitoare la fragmentarea anului școlar în cinci module, la eliminarea tezelor, la introducerea testelor-grilă online la examenele naționale, la digitalizarea tablei de scris sunt valide, le susțin, și nu le mai reiau aici. Dar convergența lor sugerează faptul că există un consens organic în rândul unei părți importante a cetățenilor României cum că această lege este, într-adevăr, goală și nocivă.

În cele ce urmează voi adăuga precizări la câteva dintre **deficiențele punctuale** ale legii:

1. Lista de valori din art. 2 este foarte apropiată de cea din Legea din 2011, adică nu se revizuieste mare lucru în privința valorilor care stau la baza noii reforme față de cele care au stat la baza vechii reforme. Dincolo însă de ecourile caragialești, de reformă care revizuieste tot, dar nu schimbă nimic în privința valorilor care au a orienta procesul de educație, nu poate fi trecută cu vederea **poziția proeminentă acordată unor valori curente pe piața ideologică globală precum: „diversitatea”, „echitatea”, „incluziunea”**. Aceste valori nu sunt nici inventate de experții MEC, nici parte a tradiției pedagogice românești. Ele sunt importate din Occident. E important să clarificăm acest lucru nu pentru a protesta împotriva importurilor occidentale, ci pentru că putem deja vedea, în Occident, la ce anume au fost folosite aceste valori. Dacă ar fi niște valori care au întărit sistemul de educație publică din Occident, foarte bine, le-am putea încerca, prudent, și noi. Dar, uitându-ne la impactul „diversității”, „echității”, „incluziunii” în Vest, vedem că ele au fost și sunt folosite pentru a descompune sistemele de învățământ public din țările avansate, nu pentru a le consolida sau îmbunătăți.

„Echitatea”, „diversitatea”, „incluziunea”, „starea de bine” și „creșterea stimei de sine” sunt concepte încărcate ideologic (unele din ele, cum ar fi „echitatea” sunt concepte juridice

---

⁸ Schimbările propuse de Ministerul Educației au rolul de a crea un tip de învățare mecanică, robotizată, iar elevii vor fi orientați spre pragmatism și cinism. ANALIZA punct cu punct a unui proiect nociv | R3media

⁹ Pentru salvarea învățământului românesc: Unul dintre cei mai importanți profesori din istoria ASE-ului cere demisia ministrului Sorin Cîmpeanu, desființarea Institutului de Științe ale Educației, renunțarea la Proiectul „România Educată” și la Proiectul Bologna | R3media

¹⁰ Prof. Univ Constantin Cucuș critică „reforme” anunțate de Ministrul Educației, afirmând că vor face mai mult rău decât bine: Aceste modificări vor bulversa și mai mult procesele educaționale | R3media

fundamentale deturnate ideologic), și sugerează ideologizarea și subminarea procesului de educație în numele unor imperative politice străine de natura lui. Aceste concepte sunt utilizate în sistemele de educație ale țărilor avansate pentru a justifica discriminarea populației albe, a bărbaților, a femeilor, a creștinilor, a copiilor extrem de buni la învățătură în folosul anumitor categorii declarate, de experți la fel de oculți precum cei care ne-au dăruit această lege a educației, ca fiind „categorii/minorități dezavantajate”.

Faptul că, în actualul proiect de lege, „diversitatea” își propune să facă din școală un instrument de accentuare a „identității individuale” („Diversitatea – acceptarea și promovarea unui sentiment puternic de identitate individuală bazată pe caracteristici personale, puncte forte, abilități, interese și perspective diferite”) și că identitatea națională nu e menționată nicăieri printre aceste valori ne duce cu gândul la atomizarea și tribalizarea care macină la ora actuală societățile avansate unde s-a impus deja și prin școală această agendă a „diversității”.

Școlile publice din sistemul public nord-american, de exemplu, își arogă dreptul de a face propagandă și de a funcționa ca porțiță de intrare a copiilor în universul fluidităților identitare nesfârșite, care mutilează la propriu copiii. Din această propagandă fac parte:

- dotarea bibliotecilor școlare cu cărți ilustrate, explicite, despre sexul LGBTQ+;
- promovarea lui Critical Race Theory, prin care copiii albi li se spune că sunt rasiști prin naștere și că trebuie să-și ceară toată viața scuze de la colegii lor ne-albi și să-i lase pe aceștia să le-o ia înainte atât în școală, cât și în carieră;
- propaganda agresivă a cadrelor didactice pentru a-i convinge pe elevi că nu aparțin sexului cu care s-au născut și că au dreptul, încă de la vârste de sub 10 ani, să meargă la clinici unde li se prescriu tratamente cu inhibitori de hormoni, care îi lasă sterili pe viață, sau chiar operații de schimbare de sex (care includ extirparea sânilor, faloplastie și altele) care îi mutilează definitiv, toate acestea fără știrea părinților.

Sunt românii pregătiți pentru așa ceva? Sunt ei dornici să se înscrie pe această orbită? Pentru că, oricât de fantastic vi se pare, școala românească, pe baza acestor valori, nu va putea să devină altceva decât dispensar de diversitate, partener al industriei medicale și ideologice care se ocupă cu tranzițiile.

În Occident, aceste valori au dus la fuga părinților din sistemul public de educație și la întărirea sistemului privat, văzut ca refugiu în fața analfabetismului corupt al facilitatorilor de cunoaștere bucuroși să folosească școala ca tărâm de recrutare și pervertire a minorilor.

2. Menirea școlii este definită astfel în noua lege: „Misiunea învățământului preuniversitar este aceea de modelare a personalității copilului pentru a deveni un adult responsabil,

integrat social și profesional, care simte că aparține, în egală măsură atât națiunii române, cât și spațiului european, gândește critic și participă la dezvoltarea societății” (art. 2.2).

E un scop aparent mai bun decât cel al legii din 2011, care încerca să ne transforme în resursă umană pentru piața globală a muncii, dar formularea trădează un atomism radical, deoarece **copilul este „modelat”, se pare, pentru a fi singur, pentru a fi un adult solitar**, responsabil, care vine dintr-o „națiune” fără țară și se îndreaptă către un „spațiu”. Un atom migrator, un electron liber, fără familie, fără tradiție, fără stabilitate; care se mișcă între o identitate etnică fără de țară și un spațiu definit geografic, dar nu și cultural. Tot despre forță de muncă globală este vorba, doar că ideea e traficată discret, e imigrată ilegal în teritoriul legii. De altminteri, faptul că „principiul asumării, promovării și păstrării identității naționale” a românilor apare, în art. 3, abia la punctul h), după „nediscriminare”, „descentralizare” și „eficientă”, spune multe despre caracterul neoliberal al acestei legi, care caută să atomizeze și să niveleze pentru a „manageria” mai ușor. Venind de unde vine, nu e de mirare (voi reveni asupra acestui punct în Concluzii). Între sursa legilor și natura lor există legături directe.

3. În același art. 3 apare și „principiul promovării educației pentru viață” care este definit astfel: „p) principiul promovării educației pentru viață prin dezvoltarea competențelor specifice educației pentru sănătate, educației pentru mediu, educației financiare și educației juridice, precum și pentru practicarea educației fizice și activităților sportive”.

Dar din articolul 62, alin. 6 și 7 aflăm că: „Disciplina «Educația pentru viață» va include module de educație pentru mediu, educație pentru sănătate, educație financiară, educație juridică, educație antreprenorială, educație tehnologică, educație rutieră, educație civică, educație interculturală și educație pentru cetățenie democratică, egalitate de gen, gândire critică, oratorie și dezvoltare personală, securitate cibernetică, educație pentru alimentație sănătoasă și alte module care pot fi stabilite prin ordin al ministrului educației”.

Așadar principiul promovării educației pentru viață înseamnă obligativitatea promovării a tot felul de lucruri irelevante sau toxice ideologic. „Echitatea”, „diversitatea” și „incluziunea” încep să capete chip, ba chiar să și ia în greutate. Cu alte cuvinte, suntem manipulați la art. 3 astfel încât să nu observăm conținuturile de la art. 63, conținuturi care devin parte a trunchiului comun, obligatoriu.

4. De altminteri, art. 186, literele c) și d), pune temelii solide ideologizării agresive a școlii și **transformării profesorului în activist globalist**. Conform acestui articol, „personalul didactic are obligația să transmită cunoștințe și valori în egală măsură”. Și care sunt „valorile” pe care trebuie să le transmită? Prioritară este „promovarea diversității ca resursă de învățare pentru a genera elevilor atitudini incluzive și tolerante”.

La art. 132, rolul profesorului este definit prin caracteristici anarhice cultural, progresiste. Ni se spune că profesorul este un „inovator”, un „creator”, un „conector”, un „facilitator”. Nu se precizează nicăieri că rolul profesorului este acela de a transmite repere fundamentale, o tradiție (literară, culturală, istorică, matematică dacă vreți). Nu, el este definit în termeni de „agent al schimbării”, după cum suna titlul unuia dintre programele derulate în anii din urmă de MEC cu finanțare externă.

5. Art. 13 ne aduce două vești proaste:

- prima, că **grădinița devine obligatorie**, copilul fiind astfel instituționalizat, fără voia părinților, de la vârsta de 3 ani. Statul ar putea oferi părinților **posibilitatea** de a-și da copilul la grădiniță începând de la 3 ani. **Obligativitatea** instituționalizării copiilor, a etatizării lor, la o vârstă atât de fragedă, ne duce cu gândul la îndoctrinare.

E clar că MEC acționează aici în conformitate cu ordinele (recomandările și directivele) Consiliului European și ale Comisiei Europene, care stabilesc că, până în 2030, toate țările din UE vor trece la sistem de grădiniță obligatorie în care vor fi înrolați 96% din copiii Europeni începând cu vârsta de 3 ani¹¹. Pentru ca tacâmul să fie complet, România deja a adoptat, din 2019, *Curriculumul pentru educația timpurie*. Acest *Curriculum* este, după cum o declară chiar documentele oficial, rezultat al „experiențelor acumulate ca urmare a expunerii și participării specialiștilor români la diferite contexte internaționale, favorizate îndeosebi de UNICEF, Banca Mondială sau Comisia Europeană”¹².

Copiii nu vor mai putea fi astfel crescuți de bunici sau de mame. Vor fi obligați să meargă la grădiniță ca să-i preia acolo experții în echitate, diversitate, incluziune și digitalizare.

Părinții ar trebui să poată alege să dea copilul la o grădiniță de stat sau particulară, dar nu să fie siliți să-și încredințeze copilul unui sistem de „învățământ preșcolar” obligatoriu. Printre altele, și pentru că până la 6-7 ani se face educație, nu instrucție, adică se transmite un anumit mod de viață și valorile. Și această educație, acest proces de electroliză cultural-civilizațională are nevoie mai multă decât instrucția de căldură umană, de stabilitate psihică și de joc.

Este ciudat că ni se spune că învățatul trebuie să se facă prin joacă, dar că, la grădiniță, copiii trebuie să învețe cu experți și pe baza unui curriculum național. E joacă obligatorie. Când trebuie să învețe, între 7 și 18 ani, elevii sunt puși să fie „creativi”. Când nu pot fi decât

---

¹¹ [Early childhood education and care initiatives | European Education Area \(europa.eu\)](https://www.europa.eu)

¹² *Suport pentru explicarea și înțelegerea unor concept și instrumente cu care operează Curriculumul pentru Educația Timpurie*, MEC 2019, p. 6 ([Curriculum pentru educație timpurie 2019 | Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud \(isjbn.ro\)](https://www.isjbn.ro)).

jucăuși, sunt răpiți de experții MEC din sânul familiei și puși să „învețe” în „**sistemul de învățământ preșcolar**”.

Graba de a instituționaliza copiii la 3 ani nu poate avea legătură decât cu dorința de a-i condiționa, de a-i îndoctrina într-un fel sau altul, Nu degeaba în planul de digitalizare a educației se prevedea introducerea programului ”Prietenul meu, calculatorul” la grădiniță. Și vor fi și alți prieteni, de formă umană și mai mari, adulți, care le vor fi introduși copiilor inocenți. Pentru că legea aceasta permite infinite colaborări între rețeaua școlară și ONG-uri.

În cazul obligativității grădiniței, orice carantină viitoare va așeza copiii de 3 ani, obligatoriu, în fața calculatorului, pentru multe ore pe zi.

Nu ar fi rău să se organizeze un sistem de grădinițe de stat extrem de bune. Dar oare specialiștii care de 30 de ani își bat joc de sistemul de învățământ preuniversitar vor face un sistem de învățământ preșcolar de calitate? În cazul în care nu avem datele unui răspuns pozitiv la această întrebare, de ce experții MEC nu acționează în virtutea modestiei epistemologice și introduc obligativitatea? Părinții vor veni, dacă vor constata că sistemul e bun. Dar e imoral să-i silești să-și dea copiii pe mâna străinilor în virtutea politicilor croite de experți care au distrus la modul anonim-concertat, ca niște termite psihopedagogice, un întreg eșafodaj educațional.

Ni se spune, de către partizani ai acestei legi, că părinții și bunicii nu citesc copiilor lor nimic. Și la grădiniță li se va citi? Ce li se va citi? Cine le va citi? Nu observă nimeni că sistemul de învățământ preuniversitar a devenit, ca orice sistem din România (politic, mediatic), o uriașă cameră de amplificare a mizeriilor? Că, adică, dacă ai un copil care e cu bun-simț și citește, de exemplu, el va fi silit la școală de *peer pressure* să nu mai citească și să devină golan, drogat, analfabet, manelist? Nu observă nimeni că presiunea exercitată de sistem este în jos, nu în sus? Și, atunci, cum să lași copilul la 3 ani pe mâna unei asemenea camere de presiune? Câte atmosfere cad pe umerii copilului? Ce traume psihice vor produce asupra lui diferențele dintre lucrurile de bun-simț de acasă și aiurelile sau perversitățile sau pur și simplu prostia amplificate de sistem? Nu ar fi normal ca, mai întâi, să dovedim că putem pune pe roate un sistem de învățământ preuniversitar adecvat înainte de a ne repezi la copiii românilor? **Probabil că se va trece și la introducerea obligativității „învățământului antepreșcolar”, între 3 luni și 3 ani.** Premisele sunt deja formulate în articolul 15 al acestei legi.

Pe vremea comunismului, grădinița nu era obligatorie. Acum, conform literaturii de specialitate pe care am cercetat-o, România ar deveni a treia țară din UE (după Ungaria și Franța) care ar introduce obligativitatea instituționalizării copiilor de la vârsta de doar 3

ani. Nu vi se pare ciudat? Abuziv? De ce? Suntem cobai? Trebuie să se întrerupă niște continuități?

De câte ori am susținut reintroducerea uniforme și interzicerea reală a celularelor în școli mi s-a spus că sunt comunist. Acum ni se spune, pe marginile legii, de către suporteri înfocați ai educației experte, că trebuie să dăm copiii la grădiniță de la 3 ani pentru că acasă stau pe celular. Și la grădiniță pe ce vor sta? Pentru că părinții vor vrea să știe ce se întâmplă cu copiii lor. Îi vor suna și le vor da celulare ca să-i poată suna. Vreți disciplină în școli, eliminați celularele și introduceți uniforma, care nu lasă părinții lipsiți de criterii cultural-civilizaționale și de conștiință de sine și de alții să-și trimită progeniturile la școală îmbrăcate ca la emisiunea „Ghiolbanii au talent”. Pentru că astfel școala devine un instrument de amplificare a mârânăiei, nu de civilizare a oamenilor.

- legat de acest ultim paragraf, a doua veste proastă din art. 13 este că, indiferent de performanța lor școlară sau de cât de antisociali sunt, **elevii nu mai pot fi exmatriculați**. Trebuie ținuti în școli. Deci copiii de trei ani și delincvenții au acest lucru în comun: că sunt obligați să meargă la grădinița/școala-concentraționară¹³. Acest mic triumf al incluziunii va face mai grea sarcina copiilor normali – excelenți sau obișnuiți – de a învăța. E greu să înveți în clasa a V-a având drept colegi de clasă huligani de 17 ani care tulbură orele, vin pe tocuri la școală și vând droguri.
- 6. Art. 58 deschide larg porțile școlii ONG-urilor, care pot deveni partenere ale școlilor în derularea programului „Școala după școală”, finanțat de MEC, dar care poate fi susținut și din surse externe. Școala va deveni astfel și mai mult terenul de joacă al tuturor oengeurilor-dronă cu misie propagandistică și finanțare de oriunde.
- 7. „Planul individualizat de învățare” prevăzut de lege are toate șansele să devină o altă utopie devenită distopie: din pricină că niciun profesor nu poate face planuri individualizate de învățare pentru fiecare elev în parte, cadrele didactice vor alcătui planuri de proastă calitate, eventual le vor descărca de pe internet, așa cum procedează acum mulți și cu planurile de lecții. Oricum, este un tip de micromanagement al elevului cu consecințe neliniștitoare.
- 8. Admiterea la liceu conform art. 74 ridică mari semne de întrebare chiar și din perspectiva transparenței și a echității. Această lege a învățământului pornește de la necesitatea de a face elevii să dea randament la testele standardizate PISA. Prin urmare, în lege se pune extrem de mult accent pe teste standardizate, online, la nivel național. În

---

¹³ „1) Învățământul **obligatoriu** cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare din învățământul preșcolar, învățământul primar, învățământul secundar inferior și învățământul liceal. (2) Obligativitatea frecvenței învățământului obligatoriu încetează la împlinirea vârstei 18 ani. Este interzisă exmatricularea preșcolarilor/elevilor din învățământul obligatoriu”.

același timp însă, se lasă colegiilor naționale latitudinea de a-și organiza propriu concurs de admitere, cu probe concepute la nivelul colegiilor respective¹⁴.

Lucrul este extrem de contradictoriu și indică o fractură logică și, probabil, o intenție duplicitară pentru că elevii care dau evaluarea națională vor avea acces la doar 10% din locurile din colegiile naționale. Acest lucru înseamnă că un indicator național obiectiv al meritului elevilor va fi înlocuit cu probe concepute la nivelul unității de învățământ, fapt care va duce la inevitabile acuzații de corupție, vânzare de subiecte, cumpărare de locuri șamd, acuzații reale sau nu. Oricum, **caracterul obiectiv al evaluării naționale așa cum există ea acum se va duce de râpă**. Nu este foarte clar cum anume corespunde acest lucru cu principiile excelenței, transparenței, echității șamd.

Colegiile naționale sunt singurele care vor putea organiza și clase de excelență care se pot sustrage programei aplicabile în tot restul sistemului de învățământ (vezi art. 74, 78, 82, 83)¹⁵.

Întreg acest demers este subminat de confuzie: dacă se dorește într-adevăr menținerea unor clase de excelență, de ce se creează toate condițiile pentru falsificarea admiterii la colegiile naționale? Dacă se vrea crearea unui sistem de învățământ cu două viteze, este el echitabil în condițiile acestei legi, în care tot ce nu e de excelență va fi prăbușit în

---

¹⁴ „(2) Unitățile de învățământ liceal cu statut de Colegiu național pot organiza concurs de admitere în clasa a IX-a, pentru maximum 90% din numărul de locuri atribuite prin planul de școlarizare. Restul locurilor se ocupă prin repartitie computerizată, în urma susținerii evaluării naționale. (3) În situația în care nu se ocupă toate locurile prin organizarea concursului de admitere prevăzut la alin.(2), locurile rămase se ocupă prin repartitie computerizată, în urma susținerii evaluării naționale. (4) Data desfășurării concursului de admitere este stabilită de Ministerul Educației și se face publică la începutul fiecărui an școlar. (5) Organizarea concursului și criteriile de admitere se stabilesc prin decizia Consiliului de administrație al unității de învățământ, care se publică pe site-ul instituției, la începutul fiecărui an școlar”.

¹⁵ „(8) Candidații declarați admiși la concurs pot fi organizați în clase de excelență. Colegiile naționale care înființează clase de excelență trebuie să obțină statutul de unitate pilot de excelență, prin ordin al ministrului educației. Procedura de acordare a statutului de unitate pilot de excelență se aprobă prin ordin al ministrului educației, la propunerea Centrului Național de Excelență. (9) Modul de organizare și funcționare a claselor de excelență organizate în condițiile alin. (8) se stabilește prin ordin al ministrului educației”. La art. 83 citim: „1) Ministerul Educației organizează la nivelul sistemului național de învățământ programe de pilotare după cum urmează: a) experimentale și de aplicație, pe perioadă determinată; b) modele noi sau alternative de educație, pe perioadă determinată; c) promovarea excelenței și susținerea elevilor capabili de excelență, pe perioadă nedeterminată; 57 (2) Unitățile de învățământ care vor desfășura pilotarea au statut de unități pilot. (3) În unitățile pilot, organizate pentru pilotarea experimentală și de aplicație și pentru pilotarea unor modele noi sau alternative de educație, procesul de învățământ se poate desfășura prin aplicarea unui alt tip de structură a învățământului preuniversitar, alt curriculum, alt tip de evaluare, alt tip de admitere în ciclul secundar superior, alt tip de management al unității de învățământ preuniversitar, alt sistem de finanțare, altă structură a anului școlar decât cele stabilite de prezenta lege, precum și utilizarea unor manuale și resurse școlare inovative. Acest tip de pilotare poate include și modele educaționale bilingve, care vizează studiul în limba română și o limbă de circulație internațională, începând cu învățământul primar. (4) Pot fi unități pilot de excelență Colegiile Naționale, în cadrul cărora funcționează clase de excelență, în conformitate cu prevederile unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației. Unitățile pilot pentru excelență sunt coordonate și sprijinite metodologic de C.N.E. (5) Procedura de pilotare poate fi inițiată de Ministerul Educației, de unități de învățământ sau de consorții școlare ori de către DJIP/DMBIP”.

mediocritate standardizată și ideologizată? Se va pune o presiune uriașă pe părinți și copii pentru a găsi porțițe de intrare în clasele de excelență de la colegiile naționale, în care e posibil să nu se afle nici elevi cu dizabilități cognitive de natură a tulbura mersul clasei, nici loaze pe care legea nu-ți mai permite să le exmatriculezi, și în care va fi posibil să scapi conținuturilor aiuritoare și intens ideologizate ale școlii. Poate. Pe de altă parte, poate că acest sistem cu două viteze nu va menține excelența în clasele de excelență, ci doar va da naștere unor clase de politrucii ai sistemului, de oameni cu sentimentul apartenenței la o castă privilegiată.

Sistemul clasic-haretian – preluat cu anumite sincope și cu ideologizarea de rigoare și de guvernările R.P.R./R.S.R. – din anii 1864-1995 dădea șanse și copiilor de la țară, era cu adevărat meritocratic și a fost distrus de dragul incluziunii. Treapta I a fost înlocuită cu evaluarea națională și repartiția computerizată care măcar au asigurat, ca și treapta I, un caracter obiectiv al procesului de evaluare pe baza căruia se intra la liceu. Acum totul e recompus într-un sistem bazat pe reguli arbitrare și pe excepții arbitrare de la reguli arbitrare. **E un sistem menit a genera corupție și subperformanță.**

După cum am semnalat mai sus, există și problema copiilor cu deficiențe cognitive grave, de natură a deranja clasa și procesul educativ, copii care, în numele nondiscriminării și incluziunii, sunt deja, în multe cazuri, integrați în clasele de elevi obișnuiți. În ciuda plângerilor venite din partea elevilor și a profesorilor, care nu pot face față unor elevi cu probleme cognitive care cer prezența unui asistent (deci a unui alt adult) în clasă, care reclamă faptul că este imposibil să predai sau să înveți în condițiile în care un copil cu nevoi speciale sau cu minim control asupra comportamentului său, inclusiv asupra funcțiilor corpului, deranjează clasa, în ciuda acestor plângeri deci, copiii cu acest tip de probleme au fost în ultimii ani încadrați în bazinul învățământului general. Nu e clar cum va rezolva sau va agrava situația această lege bazată pe „incluziune”. Lumea se ferește să discute principial problema pentru că oricine o ridică este imediat atacat în numele noii sensibilități corecte politic sau al unui sentimentalism care tinde a lua locul religiilor clasice. Pretenția specialiștilor și a unora dintre părinții acestor copii este că participarea la ore a copiilor cu nevoi speciale alături de copiii fără probleme le folosește celor cu probleme. Se poate, dar le dăunează celor fără probleme. Normalitatea va dispărea în curând sub asaltul nevoilor speciale și al infracționalității pe care va fi silită să le ducă în spate încă de la nivelul școlii. Când huliganii care nu pot fi exmatriculați îi vor bate pe copiii cu nevoi speciale ce se va întâmpla?

În aceste condiții, în care elevii de nivel mediu trebuie să ofere suport psihologic copiilor cu probleme, este interesant de ce anume copiii excelenți ar fi izolați în programe pilot de excelență. Prezența copiilor excelenți în rândul claselor de copii obișnuiți ar fi de folos tuturor, și celor obișnuiți, care ar avea pe cine să emuleze, și celor excelenți, care ar

înțelege că excelența lor nu e o virtute izolatoare, ci una care trebuie pusă în slujba semenilor. De ce anume va fi majoritatea copiilor pusă în contact cu copiii cu probleme (mă refer și la cei cu dizabilități, și la cei care ar trebui exmatriculați), dar izolată de copiii excelenți? Ce se va obține în acest fel? Se va obține izolarea tehnocratică și corupătoare a excelenților și scăderea nivelului general, a mediei.

9. Scăderea mediei va fi confirmată sau camuflată și de examenul de bacalaureat, reglementat în articolul 75, care se preocupă atât de bine să promoveze identitatea națională încât elimină proba distinctă de limba și literatura română de la bacalaureat. Noul bacalaureat prosciutto/funghi/salami, cu probă distinctă pentru limbile moderne, dar cu limba și literatura română incluse doar ca topping, e numai bun pentru consfințit destine de chelneri EUropeni.

10. După cum just observa profesorul Constantin Toader, „desființarea inspectoratelor școlare și a Centrelor Județene de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE) și înlocuirea lor cu Autoritatea Națională pentru Inspecție Școlară și Asigurarea Calității (ANISAC) (art 95–96) echivalează cu o politizare”. Iar „înființarea a trei instituții dedicate carierei didactice” (art. 97-98) – Centrul Național pentru Formare și Dezvoltare în Cariera Didactică (CNFDCD), Comisia pentru Formare și Corpul de mentorat și licențiere în cariera didactică – „înseamnă birocratizare”.

În același sens, înființarea unui „Corp al Managerilor Educaționali” (art. 170) care va supraveghea directorii, precum și introducerea a tot felul de „formări” în management educațional pentru directori ne indică o îngroșare a țesutului adipos birocratic al conducerii școlilor, o redefinire a directoratului în sens de expert în „management”. Profesionalizarea managerială a directorilor împreună cu supra-formatarea profesorilor indică faptul că se urmărește o birocratizare excesivă a sistemului de învățământ, cu accentul pus pe acreditări și competențe birocratice. Nu poți avea o școală în parteneriat cu părinții dacă școala este atât de supra-acreditată. Iluzoria „expertiză” psihopedagogică (precumpănitor ideologică) și managerială a cadrelor didactice le va îngădui și facilita disprețul față de tot ce vine de la părinți, din lumea reală. Sursa autorității profesorilor este astfel înălțată într-o lume a expertizei contrafăcute.

Școala trebuie repusă pe principii solide, universale, clasice, pe care le au în comun părinții cu profesorii, nu pe idei experimentale destăinuie credincioșilor la *workshop*-urile sectei Martorilor Reformei Continue în Învățământ.

III. Concluzii

Există o vastă literatură internațională care contestă implicarea OCDE în învățământ și reformele operate pe bază de „soft power” de această organizație. OCDE impune tuturor țărilor, din Finlanda în Portugalia și din Costa Rica în România, același model de școală. Se administrează teste PISA (a căror relevanță a fost contestată argumentat de către experți în educație¹⁶), pe baza rezultatelor de la testele PISA se isterizează populația unei țări și se șubrezește încrederea în sistemul de învățământ local, pe baza isteriei se cere reforma, și reforma vine, de la Banca Mondială sau OCDE, trasă la xerox, indiferent de țară. Valorile, conceptele și măsurile care stau la baza acestei reforme sunt universal identice, indiferent de sistemul cultural în care sunt plantate pe baza influenței Băncii Mondiale/OCDE: starea de bine, educația continuă, standardizarea testării cu teste grilă (online), digitalizarea, incluziune/echitate/diversitate, legătura cu piața muncii, privatizarea implicită a școlii prin transformarea ei în „furnizor de servicii” și a elevului și familiei lui în „clienți”.

Miza este omogenizarea și nivelarea sistemelor de educație și, astfel, a societăților. Se intervine prin școală în societate. Reforma sistemului de educație este astfel o metodă de guvernare biopolitică, adică o metodă prin care organizații internaționale și transnaționale preiau elemente ale suveranității și funcții ale statelor și națiunilor în declin. Legile de inspirație internațională din ultimii 30 de ani referitoare la sistemul de educație din România nu au făcut nimic altceva decât să contribuie la declinul suveranității României și să-l accelereze. Tocmai de aceea, nu avem ce să îmbunătățim la astfel de legi, ele sunt fundamental viciate și orice sugestii de îmbunătățiri punctuale ar semăna cu împodobirea cu beteală, globuri și becuțe a unui brad de care e spânzurat cineva.

O asemenea nouă reformă, venită la capătul a zeci de ani de reforme care au pus pe butuci un sistem de educație înfloritor cândva, ar trebui să aibă, dacă ar fi fost făcut cu profesionalism și cu bună-credință, și un buton pentru planul B. Nu pleci la o asemenea campanie fără un plan de repliere. Nu sacrifici atâția oameni când știi, pentru că afirmi chiar tu spui că reformele de până acum au dat naștere unui sistem defectuos și nociv, că drumul pe care o iei e riscant. Planul B ar trebui să fie, în conformitate cu principiile pieței și ale diversității și incluziunii, legalizarea școlii acasă, a *homeschooling*-ului, la pachet cu acordarea de vouchere pentru părinții care vor să își dea copiii la școli private sau să facă școală acasă cu ei. Școala acasă poate fi legalizată în acord cu bunele practici internaționale. Există așa ceva, deși în România nu pare a fi auzit nimeni, nici măcar experții noștri atât de obsedați de excelență încât ne livrează numai rebuturi legislative.

---

¹⁶ [Open Letter to Andreas Schleicher, OECD, Paris \(sagepub.com\)](#)